

Kinnitatud majandus- ja kommunikatsiooniministri käskkirjaga

Kõrge kasvupotentsiaaliga innovaatiliste ettevõtete arendamise programm „Start-up Eesti“

1. Programmi nimetus

Kõrge kasvupotentsiaaliga innovaatiliste ettevõtete arendamise programm „Start-up Eesti“ (edaspidi *programm*).

2. Rakenduskava, prioriteetse suuna ja meetme nimetus

„Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013” ja sellest tuleneva „Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava” (edaspidi *rakenduskava*) prioriteetse suuna „Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime” meede „Kõrge kasvupotentsiaaliga innovaatiliste alustavate ettevõtete arendamise programm „Start-up Eesti““.

3. Programmi eesmärgid ja sihtgrupid

3.1. Programmi eesmärk on kõrge potentsiaaliga innovaatiliste äriideede juurdevoolu suurendamine ja ettevõteteks arenemise kiirendamine ning kõrgkoolide intellektuaalkapitali laiem kasutusele võtmine läbi eduka teadmiste- ja tehnoloogiasirde. Programmi alameesmärkideks on:

- 3.1.1. ettevõtliku hoiaku arendamine kõrgkoolides tudengite ja teadlaste hulgas;
- 3.1.2. teadus- ja arendustööde tulemustele kommertsialiseerimisväljundite arendamine;
- 3.1.3. kõrge potentsiaaliga äriideede efektiivne edasiarendamine, nende ettevõteteks kasvamisele ja ettevõtete arengule kaasa aitamine;
- 3.1.4. rahvusvahelise teadmuse kaasamine kommertsialiseerimisprotsesside edukaks läbiviimiseks;
- 3.1.5. kõrge potentsiaaliga alustavate ettevõtete arenguambitsiooni tugevdamine ning rahvusvahelistumisele kaasa aitamine;
- 3.1.6. alustavate ettevõtete varase faasi investeeringute kättesaadavuse parendamine ning äriinglite¹ investorliikumise väljaarendamine Eestis

3.2. Programm on suunatud järgmistele sihtgruppidele:

- 3.2.1. kõrgkoolide ja teadus- ja arendusasutuste tudengitele ja teadlastele teadmiste- ja tehnoloogiasirde efektiivsemaks arendamiseks;
- 3.2.2. ettevõtjatele, kel on potentsiaali ja ambitsiooni olla kiire kasvuga, teadmusmahukate ja rahvusvaheliselt tegutsevate ettevõtete käivitajateks ja arendajateks;
- 3.2.3. kõrgtehnoloogiliste ettevõtete spetsialistidele, kel on ambitsiooni luua iseseisvaid innovaatilisi alustavaid ettevõtteid;
- 3.2.4. kõrge potentsiaaliga alustavate ettevõtete tugistruktuuri töötajatele valdkonna arengu kiirendamiseks läbi rahvusvahelise kogemuse parema kaasamise ning valdkondliku kompetentsi arendamise.

¹ ettevõtluskogemusega investeerimishuvilised eraisikud, kes panustavad kõrge kasvupotentsiaaliga alustavate ettevõtete arengusse

- 3.2.5. äriinglite võrgustikele, mis ühendavad ja arendavad nii tegutsevaid kui ka alustavaid äriingleid, kellel on valmisolek panustada kõrge kasvupotentsiaaliga ettevõtetesse, ent puuduvad selleks vajalikud teadmised, oskused ja kogemus.

4. Programmi kohaldamisala

Programmi raames elluviidavad tegevused ei ole suunatud järgmiste tegevusalade arendamisele:

- 1) Euroopa Ühenduse asutamislepingu lisa I loetletud põllumajandustoodete esmane tootmine;
- 2) jahindus (EMTAK 2008, jagu A, alajagu 01) ja metsamajandus (EMTAK 2008, jagu A, alajagu 02) ning neid teenindavad tegevusalad;
- 3) kalapüük ja vesiviljelus (EMTAK 2008, jagu A, alajagu 03) ning neid teenindavad tegevusalad;
- 5) tubakatoodete tootmine (EMTAK 2008, jagu C, alajagu 12);
- 6) hulgi- ja jaekaubandus, v.a mootorsõidukite hooldus ja remont (EMTAK 2008, jagu G, v.a jagu G, alajagu 45.2);
- 7) kinnisvaraalne tegevus (EMTAK 2008, jagu L);
- 8) hasartmängude ja kihlvedude korraldamine (EMTAK 2008, jagu R, alajagu 92).

5. Programmi lühikirjeldus

5.1. Programm toetab kõrge kasvupotentsiaaliga innovaatiliste ettevõtete varase faasi arengut, pakkudes tuge äriideede arendamiseks, äriidee valideerimiseks ning ettevõtte sisenemiseks rahvusvahelistele turgudele.

5.2. Programmi iga-aastane tegevuskava panustab kolme tegevussuunda:

- 5.2.1. eelseemnefaasi tegevussuund äriideede juurdevoolu suurendamiseks;
- 5.2.2. seemnefaasi tegevussuund äriideede edasiarendamise toetamiseks;
- 5.2.3. stardifaasi tegevussuund kõrge potentsiaaliga innovaatiliste ettevõtete rahvusvahelistumise kiirendamiseks.

5.3. Eelseemnefaasis kasutatakse äriideede juurdevoolu suurendamiseks:

- 5.3.1. kommunikatsioonitegevusi;
- 5.3.2. laiemale auditooriumile suunatud inspireerivaid koolitusi- ja arendusseminare;
- 5.3.3. innovaatilisi äriarenduskonkurse, milles on tugev rahvusvahelistumise komponent.

5.4. Seemnefaasis kasutatakse ärilahenduste arendamiseks ja ärikontseptsioonide valideerimiseks:

- 5.4.1. äriideespetsiifilist arendusprogrammi ja juhendamist;
- 5.4.2. kiire kasvuga ettevõtete arendamise kogemusega ettevõtjate, sh äriinglite teadmiste, oskuste ja kapitali kaasamist äriideede arendamiseks ja testtoote loomiseks;
- 5.4.3. rahvusvaheliste ekspertide ja mentorite kaasamist äriidee globaalse ambitsiooni arendamisel ja rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmisel.

¹ ettevõtluskogemusega investeerimishuvilised eraisikud, kes panustavad kõrge kasvupotentsiaaliga alustavate ettevõtete arengusse

5.5. Stardifaasis kasutatakse kõrge potentsiaaliga alustavate ettevõtete rahvusvahelistumise kiirendamiseks:

5.5.1. rahvusvaheliste võrgustike arendamist ja neis ettevõtete aktiivse osaluse toetamist;

5.5.2. kõrge potentsiaaliga ettevõtete arengu kiirendamisele spetsialiseerunud rahvusvahelise kogemusega tugistruktuuride, nõ. ärikiirendite ja ingelinvestorite võrgustiku, väljaarendamist ja nende arengu toetamist.

6. Seos rakenduskavaga ja rakenduskavas toodud tegevussuundade ja meetmetega ning valdkondlike arengukavadega

6.1. Programm on ellu kutsunud Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia „Teadmistepõhine Eesti 2007-2013” meetme „Ettevõtete innovatsioonivõimekuse kasvu suurendamine” alameetmete „Uute innovaatiliste äriideede juurdevool ja ettevõteteks kasvamine“ ning „Teadmiste- ja tehnoloogiasiire” alusel.

6.2. Programm viiakse ellu "Riikliku struktuurivahendite kasutamise strateegia 2007-2013" "Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava" prioriteetse suuna „Ettevõtluse uuendus- ja kasvuvõime” raames.

6.3. Programm aitab kaasa prioriteetse suuna eesmärkide „Uute innovaatiliste äriideede juurdevool ja ettevõteteks kasvamine” ja „Edukas teadmiste- ja tehnoloogiasiire” täitmisele.

6.4. Programm panustab järgmiste prioriteetse suuna eesmärgi „Uute innovaatiliste äriideede juurdevoolu ja ettevõteteks kasvamine“ indikaatorite täitmisel.

Indikaator	Algtase ja aasta	Sihttase ja aasta
Teadus- ja tehnoloogiaparkide ning inkubaatorite asukafirmade käibe kasv	Käibe kasv 89% (2005)	Käibe kasv keskmiselt 40% aastas (2007- 2013)
Asukafirmade arv teadus- ja tehnoloogiaparkides ja neis asuvates inkubaatorites	175 (2006)	315 (2015)

6.4.1. Programm panustab järgmise prioriteetse suuna eesmärgi „Edukas teadmiste- ja tehnoloogiasiire“ indikaatorite täitmisel.

Indikaator	Algtase ja aasta	Sihttase ja aasta
Üli- ja kõrgkoolide spin-off ettevõtete arv	5 spin-off ettevõtet aastas (2005)	16 spin-off ettevõtet aastas (2015)

6.4.2. Teistest rakenduskavadest on programm kõige otsesemalt seotud inimressursi arendamise rakenduskava prioriteetse suunaga „Teadmised ja oskused uuendusmeelseks

¹ ettevõtluskogemusega investeerimishuvilised eraisikud, kes panustavad kõrge kasvupotentsiaaliga alustavate ettevõtete arengusse

ettevõtluseks“, mille raames on elluviidavad tegevused suunatud ettevõtlussektori rahvusvahelise konkurentsivõime ning tootlikkuse ja lisandväärtuse arendamisele läbi teadmiste ja oskuste taseme tõstmise.

7. Toetatavad tegevused

- 7.1. Programmi raames toetatakse järgmisi tegevusi:
- 7.1.1. kaardistuste, uuringute, analüüside ja ekspertiiside teostamine ning nende tulemuste avaldamine ja levitamine;
  - 7.1.2. valdkondlike koolitusprogrammide, nõustamismeetodite, teadlikkuse tõstmise kontseptsioonide väljatöötamine, testimine ning arendamine;
  - 7.1.3. koolituste, seminaride, töötubade, avalike esinemiste, konverentside, messide ja näituste ettevalmistamine, läbiviimine, neil osalemine ning tulemuste levitamine;
  - 7.1.4. valdkondlike koostöövõrgustike, ümarlaudade või muude koostöövormide algatamine ja nende tegevuse korraldamine;
  - 7.1.5. kontakt- ja turundusürituste korraldamine ja nendel osalemine;
  - 7.1.6. konkursside korraldamine, läbiviimine ja tulemuste levitamine;
  - 7.1.7. programmi sihtgrupi poolt elluviidavate prototüübifaasi projektide arendamine;
  - 7.1.8. projektijuhtide, konsultantide ja ekspertide kaasamine ettevõtete või tegevusvaldkondade ning ettevõtluse arengut toetavate tugistruktuuride võimekuse arendamiseks;
  - 7.1.9. publikatsioonide, info- ja juhendmaterjalide koostamine, täiendamine, tootmine ja levitamine ning sihtgrupi teavitamine (sh elektroonilise meedia kaudu);
  - 7.1.10. teavituskampaaniate, sh meediakampaaniate ja teadlikkuse tõstmisele suunatud ürituste ettevalmistamine ja korraldamine ning teabevahetuse edendamine;
  - 7.1.11. teavituskeskkondade loomine, arendamine ja haldamine;
  - 7.1.12. ingelinvestorite koolitamine ja nõustamine;
  - 7.1.13. õppereiside korraldamine ja rahvusvahelistes koostöövõrgustikes osalemine;
  - 7.1.14. koolitajate, konsultantide ja ekspertide kutseoskuste hindamine ja akrediteerimine;
  - 7.1.15. programmi tegevuste tutvustamine, sihtgruppide aktiveerimine ja projektide algatamine;
  - 7.1.16. programmi arendamine ning sellega seotud osapoolte võimekuse tõstmine;
- 7.2. Kõik programmi elluvijja poolt tehtavad tegevused peavad olema põhjendatud ning eesmärkide saavutamiseks vajalikud.

8. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

- 8.1. Programmi raames on abikõlblikud toetatavate tegevustega otseselt ja vältimatult seotud ning programmi eesmärkide saavutamiseks vajalikud järgmised kulud:
- 8.1.1. kulud, mis on abikõlblikud vastavalt „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korrale;

¹ ettevõtluskogemusega investeerimishuvilised eraisikud, kes panustavad kõrge kasvupotentsiaaliga alustavate ettevõtete arengusse

- 8.1.2. programmi tegevusi elluviivate töötajate ning programmis osalevate tudengite ja teadlaste personalikulud vastavalt „Perioodi 2007-2013 struktuuritoetuse seaduse“ (edaspidi *struktuuritoetuse seadus*) § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korrale;
  - 8.1.3. lähetusega seotud transpordi- ja majutuskulud ning päevarahad vastavalt Vabariigi Valitsuse 25. juuni 2009.a määruses nr 110 „Töölähetuse kulude hüvitiste maksmise kord ning välislähetuse päevaraha alammäär, maksmise tingimused ja kord“ kehtestatud maksuvabadele piirmääradele;
  - 8.1.4. üldkulud vastavalt abikõlblikkuse määrusele;
  - 8.1.5. kaardistuste, uuringute, analüüside ja ekspertiiside tellimise ja teostamise ning tulemuste avalikustamise kulud;
  - 8.1.6. koolituste, seminaride, töötubade, avalike esinemiste ja konverentside ettevalmistamise, läbiviimise, neil osalemise ning tulemuste levitamisega seotud kulud;
  - 8.1.7. kontakt- ja turundusürituste korraldamise ja nendel osalemisega seotud kulud;
  - 8.1.8. publikatsioonide, info-, juhend- ja jaotusmaterjalide koostamise, tootmise ja levitamise kulud;
  - 8.1.9. õppereiside korraldamise ja rahvusvahelistes koostöövõrgustikes osalemise kulud;
  - 8.1.10. teavituskeskondade loomise, arendamise ja haldamisega seotud kulud;
  - 8.1.11. tarkvara soetamisega seotud kulu;
  - 8.1.12. tõlkekulud;
  - 8.1.13. reklaami- ja meediakulud;
  - 8.1.14. kulud programmi raames teostatavate teadus- ja arendustööde stipendiumitele;
  - 8.1.15. programmi tegevuste raames arendatavate näidislahenduste ja prototüüpide materjalikulud ning kulud sisseostetud teadus- ja arendusteenustele;
  - 8.1.16. projektijuhtimise, koolituse, modereerimise, nõustamise ja ekspertiisi tasud;
  - 8.1.17. programmi tegevuste elluviimisega seotud rendi- ja üürikulud ning toitlustuskulud;
  - 8.1.18. programmi tegevuste elluviimisega seotud liiklusvahendi rentimise, sh kapitalirendi ja vastavalt abikõlblikkuse määruse §-s 13 sätestatud tingimustele liisingumaksud;
  - 8.1.19. programmi elluviija valdkondliku arendustegevusega ja võimekuse tõstmisega seotud kulud;
  - 8.1.20. erisoodustus tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 mõistes ja sellelt tasutavad maksud;
  - 8.1.21. kulud, mis on seotud struktuuritoetuse sümboolika kasutamisega;
  - 8.1.22. teised käesoleva programmi punktis 6.1. nimetatud tegevuste elluviimisega otseselt seotud ja põhjendatud kulud.
- 8.2. Käibemaks on abikõlblik, kui on võimalik tõendada, et vastavalt käibemaksu reguleerivatele õigusaktidele ei ole projekti raames tasutud käibemaksust õigust maha arvata sisendkäibemaksu või käibemaksu tagasi taotleda ning käibemaksu ei hüvitata ka muul moel.
- 8.3. Punktis 8.1. toodud kulud on abikõlblikud tagasiulatuvalt alates 01.02.2011.a.

¹ ettevõtluskogemusega investeerimishuvilised eraisikud, kes panustavad kõrge kasvupotentsiaaliga alustavate ettevõtete arengusse

- 8.4. Teenuste ja asjade hankimisel tuleb partneritel juhul, kui alla riigihanke piirmäära jääv hanke eeldatav maksumus ületab 20 000 eurot (ilma käibemaksuta), küsida võrreldavad hinnapakkumised vähemalt kolmelt pakkujalt.
- 8.5. Lisaks struktuuritoetuse seaduse § 21 lõike 2 alusel kehtestatud korras loetletud mitteabikõlblikele kuludele on programmi raames mitteabikõlblikud järgmised kulud:
- 8.5.1. finants- ja pangakulud, sealhulgas intressikulud, finantstehingute tasud, valuutavahetuse tasud, kahjum, pangakontode avamise ja haldamise kulud;
  - 8.5.2. mitterahalised kulud;
  - 8.5.3. amortisatsioonikulud;
  - 8.5.4. liiklusvahendi või mootorsõiduki soetamise kulud;
  - 8.5.5. kinnisasja soetamise kulud;
  - 8.5.6. kasutatud seadmete soetamise kulud;
  - 8.5.7. muud programmi tegevuste elluviimisega otseselt mitteseotud kulud.

9. Programmi eelarve

- 9.1. Programmi eelarve aastatel 2011-2015 on 2 236 908.- eurot.
- 9.2. Programmi rahastamine toimub Euroopa Regionaalfondist.
- 9.3. Toetussumma määr on kuni 100% kõigist abikõlblikest kuludest.
- 9.4. Programmi eelarves aastate lõikes lepivad Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus igal aastal kokku sõlmitavas riigieelarvelise eraldise kasutamise lepingus.

10. Rakendusasutus, rakendusüksus ja programmi elluviija

10.1. Programmi rakendusasutus on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (edaspidi *rakendusasutus*).

10.2. Rakendusüksuse ülesandeid täidab Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi *rakendusüksus*).

10.3. Programmi elluvijaks on Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (edaspidi programmi elluviija), kelle eesmärgiks on edendada Eesti ettevõtluskeskkonna ja ettevõtjate konkurentsivõimet, suurendades sellega Eesti ühiskonna heaolu. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus on pikaajalise tegevuskogemusega (sh käesoleva programmi elluviimist puudutava valdkondliku kogemusega) ning usaldusväärne koostööpartner paljudele asutustele, organisatsioonidele ja ettevõtjatele.

10.3.1. Äriinglite tegevussuunal on programmi elluviijal õigus valida partnereid, sõlmides partneriga koostöölepingu. Partneri valik kiidetakse heaks programmi nõukoja ettepanekuga ning seejärel kinnitatakse EAS-i juhatause otsusega.

¹ ettevõtluskogemusega investeerimishuvilised eraisikud, kes panustavad kõrge kasvupotentsiaaliga alustavate ettevõtete arengusse

10.4. Programmi elluviija ja rakendusüksuse ülesannete täitmine on Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuses lahutatud struktuuriüksuste tasandil. Programmi elluviimine toimub vastavalt juhtimis- ja kontrollsüsteemide kirjeldusele, milles sisalduv on sätestatud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse sisekordades.

11. Programmi rakendamise alused

11.1. Programmi rakendamine toimub rakendusasutuse ja programmi elluviija vahel sõlmitava halduslepingu (edaspidi *haldusleping*) alusel.

11.2. Programmi tegevuskava arendamist ja eelarve planeerimist juhib majandus- ja kommunikatsiooniministri käskkirjaga moodustatud programmi nõukoda, mis koosneb alustavate kõrge potentsiaaliga ettevõtete valdkonna ekspertidest. Nõukoda jälgib programmi eesmärkide täitmist, tegevuste elluviimist ja tulemuslikkust.

11.3. Programmi elluviija koostab lähtudes programmi nõukoja juhistest programmi rakendamiseks detailse tegevuskava ja eelarve toetatavate tegevuste ja aastate lõikes vastavalt riigieelarvelise eraldise lepingus sisalduvale tegevuskava ja eelarve koostamise tingimustele.

11.4. Programmi tegevuste valikul arvestatakse tegevuste mõju ulatusega programmi eesmärkide saavutamisel, efektiivsuse, jätkusuutlikkuse, teostatavuse ning terviklikkusega.

11.5. Kui programmi raames antav toetus on teatavat liiki abi Euroopa Komisjoni määruse (EÜ) nr 800/2008 mõistes, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist teatava abi suhtes (ELT 30.03.2010, teatis nr 2010/C83/01) (edaspidi üldine grupierandi määrus), siis kohaldatakse nimetatud määruses I peatükis ja artiklis 35 „Noortele innovatiivsetele ettevõtetele antav abi“ ning konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud.

11.6. Noortele innovatiivsetele ettevõtetele antav abi on asutamislepingu artikli 87 lõike 3 tähenduses ühisturuga kokkusobiv ja vabastatakse asutamislepingu artikli 88 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest, kui täidetud on üldise grupierandi määruse artiklis 35 lõigetes 2–5 sätestatud tingimused:

- abisaaja on väikeettevõtte, mis abi andmise ajal on asutatud vähem kui kuus aastat tagasi;
- abisaaja teadus- ja arendustegevuse kulude osakaal kogu tegevuskuludest on vähemalt 15 % ühel aastal abi andmisele eelnenud kolme aasta jooksul või alles alustanud ettevõtte puhul, kellel puudub finantsminevik, vastavalt välisaudiitori kinnitatud käesoleva raamatupidamisperioodi auditile;
- abi ei ületa 1 miljonit eurot;
- kõnealune abi ei ületa 1,5 miljonit eurot piirkondade puhul, mille suhtes võib kohaldada asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis a sätestatud erandit, ja 1,25 miljonit eurot piirkondade puhul, mille suhtes võib kohaldada asutamislepingu artikli 87 lõike 3 punktis c sätestatud erandit;
- abisaaja võib saada abi ainult üks kord nooreks innovatiivseks ettevõtteks kvalifitseerumise ajal.

12. Programmi elluviija õigused ja kohustused

¹ ettevõtluskogemusega investeerimishuvilised eraisikud, kes panustavad kõrge kasvupotentsiaaliga alustavate ettevõtete arengusse

12.1. Programmi elluviija on kohustatud programmi korrektselt ellu viima ning kasutama saadud toetust sihtotstarbeliselt. Kõik toetusest hüvitatavad kulud peavad aitama kaasa programmi eesmärkide saavutamisele, olema programmi tegevustega otseselt seotud ja abikõlblikud.

12.2. Programmi elluviija kohustused on sätestatud struktuuritoetuse seaduse §-s 22 ja halduslepingus.

12.3. Programmi elluviija on struktuuritoetuse seaduse § 20 lõike 5 kohaselt võrdsustatud toetuse saajaga, mistõttu programmi elluviija suhtes kohaldatakse toetuse saajale sätestatud õigusi ja kohustusi.

12.4. Programmi elluviija lähtub oma tegevuses struktuuritoetuse seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatust.

13. Toetuse väljamaksete tegemise tingimused ja kord

13.1. Toetuse väljamaksed tehakse programmi elluviijale vastavalt struktuuritoetuse seaduse § 23 lõike 4 alusel kehtestatud toetuse väljamaksmise korrale.

13.2. Väljamaksetaotluse ja selle aluseks olevad dokumendid koostab programmi elluviija. Nõuded väljamaksetaotlusele ja selle aluseks olevatele dokumentidele on sätestatud Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse sisekordades.

13.3. Programmi raames on võimalik väljamakseid teostada ka osaliselt tasutud kuludokumentide alusel vastavalt punktis 13.1. nimetatud korrale. Väljamakse taotlemisel osaliselt tasutud kuludokumentide alusel tuleb esitada väljamakse taotlus ja nõutud kuludokumentid koos omafinantseeringu tasumist tõendavate dokumentidega.

13.4. Väljamaksetaotluse ja aruannete menetlemine toimub rakendusüksuses vastavalt rakendusüksuse juhtimis- ja kontrollisüsteemide kirjeldusele ning sisekordadele.

14. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamise tähtajad ja kord

Programmi aruandlus rakendusasutusele toimub üldises korras rakendusüksuse poolt rakendusasutusele esitatavate aruannete koosseisus: tegevusaruande koosseisus sagedusega kaks korda aastas ning seirearuande koosseisus sagedusega üks kord aastas.

15. Toetuse tagasinõudmine

Kui ilmneb, et toetust on kasutatud mitteabikõlblike kulude hüvitamiseks, teeb rakendusasutus otsuse nõuda elluviijalt toetus osaliselt või täielikult tagasi.

16. Abikõlblikkuse perioodi algus ja lõpp

¹ ettevõtluskogemusega investeerimishuvilised eraisikud, kes panustavad kõrge kasvupotentsiaaliga alustavate ettevõtete arengusse

16.1. Programmi tegevuste ja kulude abikõlblikkuse periood algab tagasiulatuvalt 1. jaanuarist 2009.a. Programmi tegevused peavad olema lõpetatud hiljemalt 31. augustiks 2015. aastal. Programmi raames elluviidava projekti abikõlblikkuse periood on ajavahemik, millal projekti tegevused algavad ja lõppevad ning projekti teostamiseks vajalikud kulud tekivad.

16.2. Kulusid võib lugeda abikõlblikuks, kui need on tekkinud projekti abikõlblikkuse perioodil ja sellele järgneva 45 kalendripäeva jooksul, kui kulude tekkimise aluseks olevad tegevused toimusid projekti abikõlblikkuse perioodil.

16.3. Kulude tekkimise ajaks programmi tähenduses on kuludokumendi koostamise kuupäev.

17. Programmi muutmise tingimused ja kord

17.1. Rakendusamet on õigus muuta programmi selle elluviija taotluse alusel või enda algatusel.

17.2. Programmi muutmiseks vormistatakse programmi muudatus ja vajadusel muudetakse halduslepingut.

¹ ettevõtluskogemusega investeerimishuvilised eraisikud, kes panustavad kõrge kasvupotentsiaaliga alustavate ettevõtete arengusse